

Podplukovník gen. štábu Josef Kropáč:

Bitva u Chlumce 29. a 30. srpna 1813.

(K tomu generální mapy 31° 51° Teplice-Šanov, Dresden a 32° 51° Česká Lípa, Bautzen a speciální mapy 3652 Podmokly, Pirna a 3752 Ústí nad Labem, Litoměřice.)

Pokládám za prospěšné seznámiti čtenáře „Vojenských rozhledů“ alespoň stručně s průběhem bitvy u Chlumce r. 1813, která byla po

bitvách u Slavkova r. 1805 a u Znojma r. 1809 třetí a poslední bitvou, svedenou za napoleonských válek na území naší vlasti.

Studujeme dnes především operace a boje ze světové války, abychom z nich čerpali zkušenosti a poučení. Světová válka se však zastavila na Karpatech, takže můžeme jen zde zhlédnouti některá bojiště, nechceme-li se vypraviti do ciziny. Jinak je třeba vrátiti se k starším válečným tažením, jako je válka r. 1866 anebo vzpomenuť tři bitvy z doby napoleonské.

Bitva u Chlumce je jediným historickým příkladem bojů novodobých, které byly svedeny v severozápadním pohraničním úseku československo-německém. Podávám výklad o ní bez operativních a taktických úvah, vyzýváje čtenáře, aby se nad ní sám zamyslel a navštívil toto bojiště, nemá-li k němu příliš daleko. Najde tam několik pěkných pomníků, hlásajících slávu vojsk tehdejších spojenců. Jeden z nich označuje i osudné místo, na kterém byl francouzský generál Vandamme zajat.

*

Po nešťastné bitvě u Drážďan dne 26. a 27. srpna 1813 ustoupila spojenecká armáda Schwarzenberkova v několika proudech přes Dohnu a Dippoldiswalde do Čech. Tento ústup byl však již ohrožen I. francouzským sborem, kterému velel energický generál Vandamme a který obsadil 28. srpna výšiny na levém břehu u Perna (Pirna).

Nejvýhodnější proud Schwarzenberkův, složený z II. ruského sboru a z ruské gardy, táhl přes Zehistu (jižně od Perna), Berggieshübel, Petrovice a Naklérov k Teplicím-Šanovu. Jeho velitel, ruský generál hrabě Ostermann-Tolstoj, chtěl ustoupiti až za řeku Ohři, byl však vyzván z Teplic-Šanova pruským králem Bedřichem Vilémem III., aby zastavil další postup Vandammův, který šel z rozkazu Napoleona Rusům v patách a ohrožoval tím vážně celou spojeneckou armádu.

Generál Ostermann zaujal 29. srpna postavení u Přestanova, aby uzavřel nepříteli cestu přes Chlumeck k Teplicím-Šanovu. Král Bedřich Vilém nařídil kromě toho pruskému sboru Kleistovu, který táhl z Liebenau do Fürstenwalde, aby sestoupil co nejrychleji s Krušných hor přes Geiersberg do pánve Teplické a podporoval Ostermanna. Z rakouských vojsk, která byla nejbližší, přispěchal na bojiště plukovník von Sück se svým dragounským plukem a podřídl se Ostermannovi. Odpoledne bylo pak nařízeno na popud ruského cara Alexandra I. ještě rakouským divisím Colloredově a Bianchiho, které právě sestoupily s Krušných hor do Duchcova, aby se přemístily do krajiny severovýchodně od Teplic-Šanova. Tyto divise zasáhly však do boje teprve 30. srpna.

Na postavení Ostermannovo mezi Přestanovem a Chabařovicemi útočil Vandamme již 29. srpna s velkým úsilím. Z hlubokého pochodového proudu se mohli rozvinouti Francouzové ovšem jen postupně: a protože se Rusové statečně bránili, byl jejich útok odražen. Ostermann byl odpoledne těžce raněn a musil odevzdati velení vévodovi Württemberskému, veliteli II. ruského sboru.

V boji stálo asi 8000 Rusů proti 30.000 Francouzů, kteří dosáhli však této veliké převahy až večer. Vandamme se domníval, že má před sebou jen nepřátelský zadní voj, a proto útočil již svým předvojem velmi prudce. V noci na 30. srpen zůstali oba protivníci v svých postaveních na bojišti.

K večeru se dostavil na bojiště kromě pruského krále a ruského cara také Barklay de Tolly, vrchní velitel ruských vojsk, a polní

maršál kníže Schwarzenberk. Spojenci se rozhodli, že udeří příští den všemi přivolanými silami na Vandamma, dříve než by mu mohl Napoleon přispěti na pomoc. Rozkazy k tomuto útoku dal Barklay de Tolly. Kleist, jehož sbor dosáhl Fürstenwalde a jenž byl vyzván svým králem, aby zasáhl do boje, rozhodl se, že postoupí přes Strekenwald přímo k Nakléřovu.

Dne 30. srpna bylo již všechno vojsko Vandammovo, 32.000 mužů, rozvinuto v postavení zaujatém předchozího dne. Toto postavení se opíralo pravým křídlem o lesnatý a srázný svah Krušných hor u Chlumce, odkud se táhlo obloukovitě přes ploché výšiny na sever od Českého Újezda (Böhm. Neudörfel) až k strmé, zalesněné Střížovické hoře (Δ 341), která byla jen na straně západní slabě obsazena, protože ji Francouzi pokládali za neschůdnou. Celé postavení bylo dominující a francouzské dělostřelectvo mělo v něm výbornou posici. Spojenci chtěli upoutati nepřítelovo postavení čelně a útočiti na jeho levé křídlo teprve tehdy, až by se zmocnily rakouské divise Colloredova a Bianchiho Střížovické hory a ohrožovaly odtud ústupovou cestu Vandammovu.

Již ve 3 hodiny ráno vyrazily obě rakouské divise, z nichž měla každá 12 praporů (3 brigády po 2 plucích) a 12 děl, z tábořiště u Duchcova přes Teplice-Šanov a Soběchleby (Sobochleben) k Chabařovicům. S nimi šla do boje ruská jezdecká brigáda Knorringova a rakouská jezdecká brigáda Sorbenburgova, ke které patřil dragounský pluk Sückův. Brigáda Knorringova měla zahájit boj a zmocnit se plochého hřbetu mezi Chabařovicemi a Českým Újezdem, divise Colloredova měla provést hlavní útok na levé francouzské křídlo přes Střížovice a divise Bianchiho, z níž zůstala jedna brigáda jako posila pro ruské levé křídlo u Soběchleb, se postavila zatím do zálohy jižně od Chabařovic.

Po dobytí Chabařovic zlezy části divise Colloredovy Střížovickou horu, zahnalý odtud nepřítele bodákem k severu a postupovaly dále na Užín (Auschine). Mezitím bojoval generál Knorring o výšiny mezi Chabařovicemi a Českým Újezdem, které byly obsazeny několika francouzskými pluky a četným dělostřelectvem, jemuž ođnal 3 děla. Jeho jezdecká baterie vyjela na Střížovickou horu, dobytou pěchotou Colloredovou, a páčila odtamtud úspěšně na nepřítele. V boji mezi Chabařovicemi a Českým Újezdem se však dostal Knorring do velmi kritické situace, protože zde vyrazila francouzská pěchota kupředu. Obrat k lepšímu nastal teprve, když mu přispěla na pomoc část pěchoty divise Colloredovy a jezdecká brigáda Sorbenburgova, která se přemístila na úpatí Střížovické hory k Českému Újezdu a útočila, nedbajíc nepříznivého terénu, koňmo na bok a tyl francouzské pěchoty. Zároveň útočila i rakouská pěchota bodákem a zahнала nepřítele, ukořistivši 11 děl. Po úspěšném jezdeckém útoku, který vedl plukovník Sück, vjelo pak rakouské dělostřelectvo do opuštěných francouzských posic a střílelo do ustupujících vojsk poraženého levého křídla Francouzů. Dragouni Sückovi jeli mezi ustupujícími dále směrem k Chlumu, kamž postupovala i pěchota, takže byl brzo zjedнан styk s oněmi částmi divise Colloredovy, které stály již u Užína.

V tu dobu dosáhlo čelo pruského sboru Kleistova Předních Telnic (Vorder-Tellnitz) a vyrazilo z hor do týlu Francouzů. Vandamme poznal nebezpečí své situace a rozhodl se, že ponechá dělostřelectvo v dosavadní posici, aby zadrželo co možná čelní útok spojenců, a že si proklestí ústup k severu skrze Kleistův sbor. Ústup zahájilo francouz-

ské jezdectvo, které projelo s velkou odvahou skrze nejpřednější oddíly Kleistovy, vyrazilší právě z horské soutěsky, a dostalo se šťastně až na výšiny u Nakléřova. Situace byla tehdy i pro generála Kleista velmi kritická, protože jeho dlouhý proud byl ještě v soutěsce a mohl se jen postupně rozvinouti k boji, k němuž došlo při ústupu francouzské pěchoty. A kdyby nebyli zasáhli Rakušané, byl by snad Vandamme svůj heroický úmysl skutečně provedl.

Z rakouských vojsk útočil na francouzské dělostřelectvo jižně od Chlumu nejdříve jezdecký pluk Sückův, který odňal nepříteli 17 děl. Potom udeřil na francouzskou pěchotu, bojující proti Prusům, rozpráhl mezi Chlumcem a Žandovem (Schandau) čtyři granátnické prapory, ukořistil jednoho orla, vysvobodil z francouzského zajetí četné Prusy a zajal sám 1400 Francouzů. Několik rakouských dragounů a ruských kozáků zajalo severně od Žandova též generála Vandamma, když právě studoval mapu.

Dozvěděl se o příchodu Kleistova sboru a o jeho nepříznivé situaci, rozhodl se též generál Colloredo k novému útoku, který byl proveden z Užína na Varvažov (Arbesau) a zasáhl odcházející zálohy levého francouzského křídla. Po tuhém boji, v kterém se Francouzové udatně bránili, dobyli Rakušané Varvažova, zatlačili nepřítel až na kopec za vesnici a přerušili jeho spojení s Nakléřovem. Těchto bojů se zúčastnilo též pruské jezdectvo a pruská pěchota.

Nalevo od divise Colloredovy postupovaly mezitím dvě brigády Bianchiho za sebou směrem na Žandov. Brigáda prvního sledu podporovala levé křídlo Colloredovo, vypudila nepřítel ze západního konce Varvažova a zastavila mu ústup z vesnice. Dále na západ dobyla tato brigáda Žandova a pronásledovala Francouze až na lesnaté výšiny za touto vesnicí.

Brigáda divise Bianchiho, která zůstala u Soběchleb jako záloha pro levé křídlo spojenecké, provedla po boku ruských vojsk přes Maršov (Marschen) obchvatný útok na pravé francouzské křídlo u Klöckermühle severozápadně od Stradova (Straden). Spojenci oběhli nepřítel zalesněným pohořím a zatlačili jej z jeho postavení do údolí k mlýnu. A když se jim podařilo obsadit také mlýn, musili Francouzové vyklidit Chlumec.

Francouzský I. sbor byl v bitvě u Chlumce na hlavu poražen. Jen některým oddílům se podařilo uniknouti lesy a vrátit se k armádě Napoleonově. Spojenci ztratili v boji asi 3300 mužů, Francouzi však daleko více. Kromě generála Vandamma byl zajat též náčelník sborového štábu generál Haxo a dva jiní generálové; čtyři generálové padli na bojišti. Spojenci ukořistili všechno francouzské dělostřelectvo (82 děl), všechn trén a několik praporů (orlů).

Dne 1. září přehlíželi všichni tři spojenečtí monarchové slavnostně pruské a ruské vojsko v Teplicích-Šanově, dne 2. září rakouské vojsko u Duchcova. Do Vídně došla zpráva o vítězství u Chlumce dne 4. září.

V roce 1817 dal postaviti pruský král Bedřich Vilém III. u silničního rozcestí severozápadně od Varvažova pomník, zdobený na hrotě německým železným křížem. Roku 1825 postavila zde rakouská armáda pomník generálu Colloredovi a roku 1835 byl v přítomnosti mocnářů rakouského, ruského a pruského položen nedaleko Přestanova základní kámen k pomníku, který dal postaviti císař Ferdinand ruské gardě.

Dne 16., 17. a 18. září 1813 byly v okolí Chlumce a blízkého Varvažova opět bitky, při kterých dlel sám Napoleon na české půdě. Na noc byl tehdy v Petrovicích a boje pozoroval od kostela v Nakléřově.

Pro operativní a taktické úvahy doplňují výklad o bitvě u Chlumce následujícími situacemi, válečnými učleněními (ordres de bataille) a rozkazy, které mohou býti i podkladem taktických cvičení.

Situace 28. srpna večer.

I. sbor Vandammův, zesílený jednotkami II. sboru (Victor), XIV. sboru (Saint Cyr) a jezdeckem, v Hellendorfu a Berggiesshüblu; z ostatních francouzských vojsk nejbližší garda (Mortier) u Perna a XIV. sbor u Röhrsdorfu západně od Dohny; Napoleon v Drážďanech.

Generál Ostermann s 3. divísi od II. sboru (4. divise tohoto sboru zabloudila a neví se, kde nocovala), s 1. gardovou divísi, s částí divise Helfreichovy od I. sboru a s jezdeckou brigádou Knorringovou u Petrovic; sbor generála Kleista (II. pruský) u Maxen a Hausdorfu jihozápadně od Dohny; ostatní vojska spojenecká, která se zúčastnila bitvy u Chlumce (rakouské divise Colloredova a Bianchiho, ruská 2. gardová divise atd.), u Altenburgu a Geisingu; Schwarzenberk v Altenburgu.

Pohyby 29. srpna a situace večer.

Sbor Vandammův postoupil přes Petrovice, Nakléřov a Telnice k Chlumci a k Přestanovu, Mortier zůstal u Perna, XIV. sbor (Saint Cyr) a VI. sbor (Marmont) se posunuly do krajiny mezi Dippoldiswalde a Glashütte.

Skupina generála Ostermanna ustoupila z Petrovic přes Nakléřov, Telnice a Chlumec k Přestanovu, kamž dorazily do večera i ruské divise 4. od II. sboru, 2. gardová a granátnická, četné ruské jezdectvo a jezdecký pluk Sückův rakouské brigády Sorbenburgovy; generál Kleist táhl přes Glashütte a Liebenau do Fürstenwalde; rakouské divise Colloredova a Bianchiho dorazily do Duchcova.

Bojové situace ve dnech 29. a 30. srpna nelze vypsati v rámci této stručné studie. K tomu by bylo třeba náčrtů, které najde čtenář v odborné literatuře, uvedené v závěru.

Válečné učlenění (ordre de bataille) francouzského vojska.

I. sbor: 1. divise, generál Philippon:

- 1. brigáda, 1 lehký a řadový pěší pluk, každý o 4 praporech;
- 2. brigáda, 2 řadové pěší pluky, jeden o 4 a druhý o 2 praporech;
- 3. pěší baterie.

2. divise, generál Dumonceau:

- 1. brigáda, 1 lehký a 1 řadový pěší pluk, každý o 4 praporech;
- 2. brigáda, 2 řadové pěší pluky, jeden o 4 a druhý o 2 praporech;
- 2. pěší baterie.

Brigáda Quiotova, 2 řadové pěší pluky, jeden o 4 a druhý o 2 praporech.

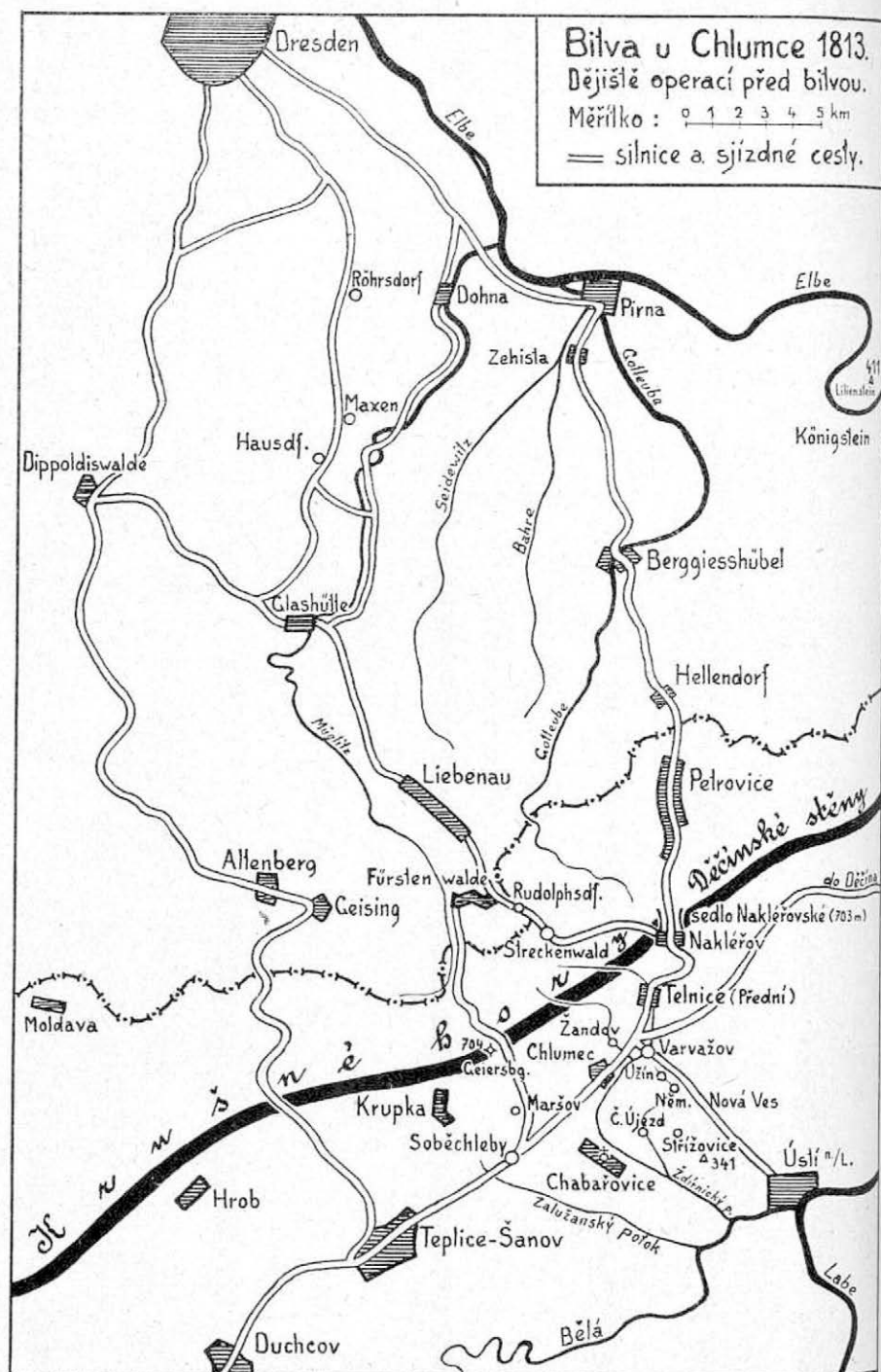
Lehká jezdecká brigáda Gobrechtova, 2 eskadrony 6. lehkého jezdeckého pluku a 2 eskadrony anhaltských myslivců na koni.

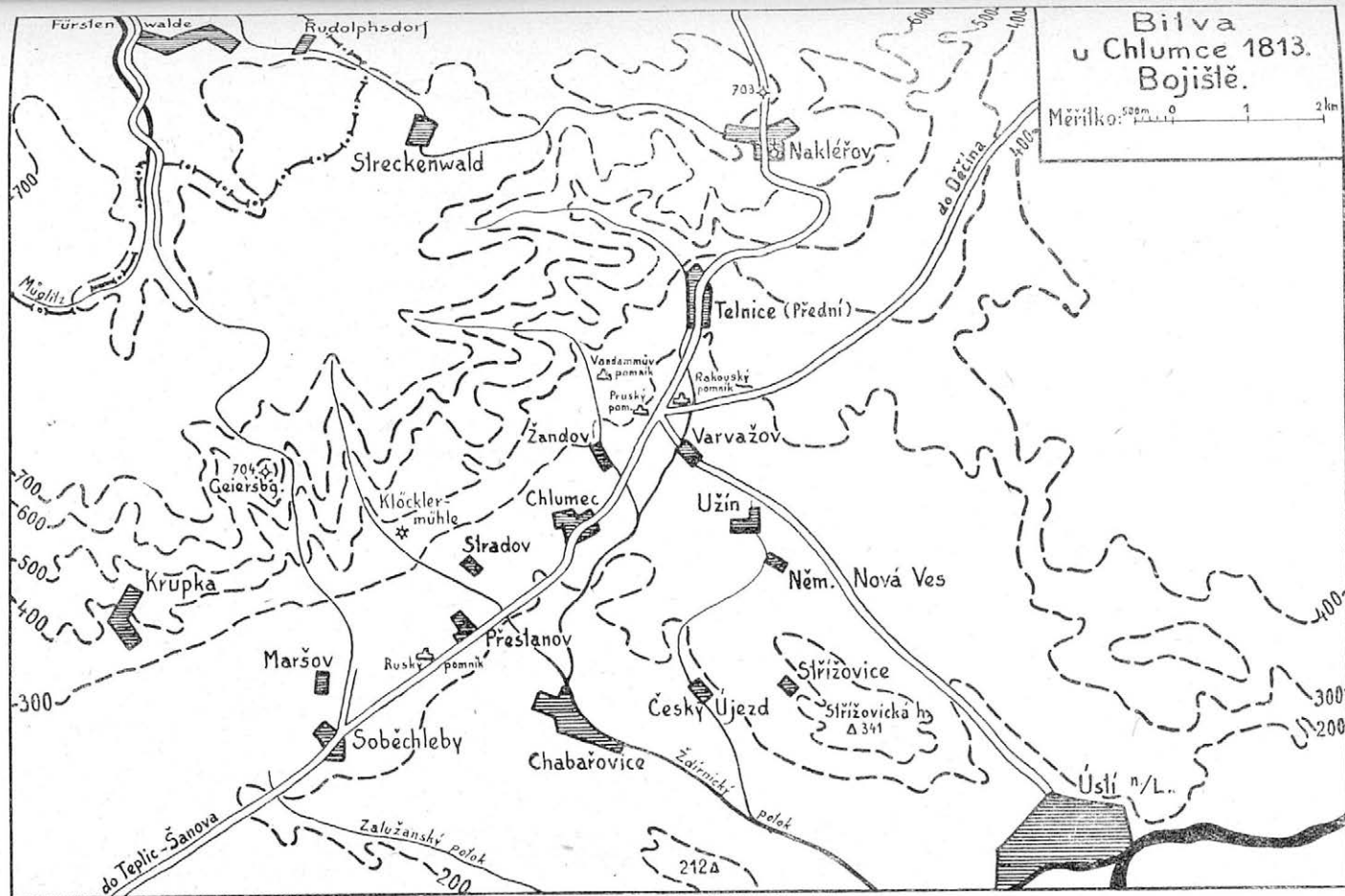
Záložní dělostřelectvo, 4 baterie.

Ženíjní vojsko, 2 roty.

Brigáda knížete Reusse (od II. sboru), 6 praporů dvou řadových pluků.

Divise generála Mouton-Duverneta (42. od XIV. sboru):

1. brigáda, 6 praporů různých lehkých pěších pluků; 2. brigáda, 6 praporů různých řadových pěších pluků, 4 eskadrony jezdeckta a 1 pěší baterie.

Jezdecká divise Corbineau, 2 brigády (14 eskadron) a 1 jezdecká baterie.

Válečné učlenění spojeneckého vojska.

1. Rusové.

Gardový sbor, generál Jermolov:

1. divise, generál Rosen, 2 brigády po 2 plucích o 3 praporech, 2 pěší a 1 jezdecká baterie; 2. divise, generál Udom, 2 brigády po 2 plucích, z nich jeden měl 3 a druhý 2 prapory.

Granátnická divise, generál Rajevskij, 3 brigády po 2 plucích o 2 praporech.

II. sbor, vévoda Evžen Württemberský:

3. divise, generál Šachovskij, 2 brigády po 2 plucích o 2 praporech; 4. divise, generál Pišnickij, 2 brigády po 2 plucích o 2 praporech (jedna brigáda měla jen 3 prapory); 2 pěší baterie.

Část divise Helfreichovy, 5 praporů tří různých pluků a půl baterie.

Lehká jezdecká divise generála Ševiče, 3 gardové jezdecké pluky po 6 eskadronách.

Jezdecká divise Knorringova, 14 eskadron čtyř různých pluků.

1. kyrysnická divise, 16 eskadron,

2. kyrysnická divise, 14 eskadron a

3. kyrysnická divise, 16 eskadron.

2. Rakušané.

Řadová divise Colloredova, 3 brigády po 2 plucích o 2 praporech a 3 brigádní baterie.

Záložní divise Bianchiho, téhož složení jako předchozí.

Jezdecká brigáda Sorbenburgova, 4 dragounské eskadrony (pluk Sückův) a 2 kyrysnické eskadrony.

3. Prusové.

II. sbor generála Kleista:

9. brigáda, 4 prapory dvou pluků a 2 eskadrony; 10. brigáda, 10 praporů tří pluků, 4 eskadrony a 1 pěší baterie; 11. brigáda, 10 praporů tří pluků, 6 eskadron a 1 pěší baterie; 12. brigáda, 10 praporů tří pluků, 2 eskadrony a 1 pěší baterie; záložní jezdeckto, 3 brigády (28 eskadron) a 2 jezdecké baterie; záložní dělostřelectvo, 8 baterií.

Napoleonův rozkaz generálu Vandammovi
ze dne 28. srpna 1813, 4 hod. odpoledne.

Odejděte s celým svým armádním sborem, divisi Corbineau, 42 divisi a brigádou knížete Reusse k Petrovicům.

Perno bude střeženo vojskem maršála Mortiera, které dorazí dnes večer do Perna. Tomuto maršálovi bylo také nařízeno, aby vystřídal Vaše stráž v táboře na Liliensteínu.

Generál Baltus přijede dnes večer s Vašimi dvanáctiliberními bateriemi a s Vaším parkem do Perna, hleďte ho. Shromážděte všechna svá vojska, vtrhněte s nimi do Čech a zažeňte vévodu Württemberského, když se postavil proti Vám.

Nepřítel, kterého jsme porazili, ustoupil asi na Altenburg. Hled'te, abyste se dostal před ním na silnici z Děčína a Ústí do Teplic a abyste mu odňal jeho trén, jeho nemocnice, jeho zavazadla a konečně všecko, co táhne za armádou. Strhněte most v Perně, abyste jej mohl vystavěti u Děčína.

Rozkaz pruského krále Bedřicha Viléma III.
plukovníku Sückovi

u Teplic 29. srpna 1813 dopoledne.

Vidíte, milý plukovníku, kritickou situaci našich vojsk. Vypudí-li nepřítel generála Ostermanna ze soutěsky u Chlumce, postoupí dnes do Teplic a všechno vojsko, které je ještě v horách, bude i s děly a zavazadly ve velkém nebezpečí. Proto Vás prosím, abyste učinil se svým plukem vše, co by zabránilo tomuto neštěstí. Účelné postavení Vašeho pluku ponechávám Vaší obezřelosti.

Rozkaz generála Barklay de Tolly
k útoku dne 30. srpna 1813.

Divise Colloredova půjde ze Soběchleb hned napravo a přiblíží se za stupněm až k výšině napravo od Chabařovic. Za touto výšinou se postaví skrytě a shromáždí se. Divise Bianchiho nechá jednu brigádu v záloze na výšině za Soběchleby a rozestaví se jako záloha za Colloredem. Jakmile dorazí Bianchi, útočí ruský generál Knorring jezdecktvem a jezdeckou baterií na výšinu mezi Českým Újezdem (Böhm. Neudörfel) a Chabařovicemi; divise Colloredova postoupí rychle za ním ve dvou proudech, jedním na hřbetě výšiny a druhým v údolí českoújezdském; divise Bianchiho se postaví ihned na výšinu chabařovickou, na které se umístí její dělostřelectvo. Rovněž musí byti dělostřelectvo Colloredovo v čele proudu, jdoucího na výšině, musí se postaviti na výšinu mezi Českým Újezdem a Německou Novou Vsí (D. Neudörfel) a tím znemožniti ústup na silnici k Nakléřovu. Jakmile budou rakouské proudy v týle nepřítelově, udeří také ruská vojska na nepřítel se všech stran a zatlačí jej tak úplně do soutěsky.

Generál Knorring se podřizuje panu generálovi Colloredovi.

Rozkaz generála Kleista
pro den 30. srpna 1813.

Jeden nepřátelský sbor nás předešel na silnici z Petrovic k Teplicím. Za těchto okolností není možné, abychom dosáhli bez velkých ztrát obtížných soutěsek u Geiersbergu, které jsou nyní rozježděné. Proto jsem se rozhodl táhnouti do týlu tohoto sboru u Nakléřova, útočiti naň a spojití se tímto způsobem s rakouskými a ruskými voji, které šly přes Dippoldiswalde na Teplice. Velitelům těchto vojů jsem oznámil svůj postup, aby mi pomáhali.

Podle toho se shromáždí vojska zítra ve 3 hodiny ráno na silnici k Liebenau takto:

1. slezský husarský pluk (bude vyslán předvojem).

10. brigáda, záložní jezdecktvo, 11. a 12. brigáda.

Záložní dělostřelectvo a všechny žebřinové vozy zůstanou ve Fürstenwalde.

Pochod jde přes Neudorf (Rudolfsdorf), Streckenwald do Nakléřova.

V hlavním stanu ve Fürstenwalde dne 29. srpna 1813 v 9. hod. več.

★

Z literatury o bitvě u Chlumce pokládám za nejlepší knihu „Beifreiungskrieg 1813 und 1814, IV. Band, Schlacht bei Kulm“, zpracovanou bývalým vídeňským válečným archivem (kapitánem Ehnleym) a vydanou nakladatelstvím L. W. Seidel a Sohn ve Vídni 1913. Kniha je v knihovně Vědeckého ústavu vojenského pod čís. 35A 167 IV, má 222 stran a několik podrobných situačních náčrtů. Větší monografii „Die Schlacht bei Kulm“ napsal též Gustav Simon v Teplicích-Šanově roku 1911. I tato je v knihovně Vědeckého ústavu vojenského pod čís. 48 A 99.

VOJENSTVÍ DOMA A V CIZINĚ

V. J. Hauner:

Generál Moritz baron Auffenberg-Komarów.

Generál Auffenberg, který zemřel ve Vídni 18. května t. r., patřil mezi ony rakousko-uherské generály, kteří za války skutečně prokázali svoji schopnost vésti armádu k vítězství. Nebylo jich mnoho a mezi nimi Auffenberg byl facile princeps. Jeho výborné vojenské i všeobecné vzdělání, jeho srdečné a poctivé vystupování, jeho objektivnost i vůči osobním nepřátelům zjednaly mu sympatie zejména v kruzích parlamentních. Méně již v řadách vojínů a dvorních hodnostářů, s nimiž se vlastně potýkal po celou dobu své veřejné činnosti a kteří ho špinavou intrikou přivedli brzy po jeho válečných úspěších na lavici obžalovaných.

Generál Auffenberg narodil se v Opavě r. 1851 jako syn vysokého soudního úředníka. Vstoupiv do armády, sloužil jako mladý důstojník u 28. pěšího pluku (pražského) a účastnil se okupace Bosny jako důstojník generálního štábu. Byl později velitelem XV. sboru v Sarajevě a stal se na podzim 1911 ministrem války. Již tehdy se všeobecně vědělo, že generál Auffenberg není člověkem ad usum delphini; následník František Ferdinand měl na něho špatnou vzpomínku od r. 1910, kdy při podzimních manévrech v Čechách Auffenberg nad ním zvištěl. Proto také jeho ministrování nebylo proň medem a trvalo dosti krátko, jen do jara 1913. Jako ministr byl dobře na svém místě; znaje zevrubně maďarskou a jihoslovanskou otázku, mohl následníkovi velmi prospěti v jeho tendencích po spravedlivějším soužití rakousko-uherských národů. Zdá se však, že nebyl v dobrém poměru ke Conradovi, jehož myšlenku preventivní ofensivy proti Itálii neschvaloval a císaře Františka Josefa od ní odvracel.

Jinak však činil vše možné, aby Rakousko-Uhersko na budoucí válku, kterou rovněž předvídal, bylo dobře připraveno. Za jednu z největších zásluh se mu přičítá, že v lednu 1912 bez vědomí a souhlasu delegací objednal od Škody 12 baterií 30,5 cm moždířů s traktorovým pohonem. O dělech těch bylo jednáno již od r. 1907 a zkoumány vzory Kruppovy i Škodovy; když se technické komitě rozhodlo posléze definitivně pro vzor Škodův, vzal na sebe Auffenberg celou odpovědnost a moždíře u Škody objednal. Ježto továrna sama na spekulaci různé přípravné práce předem provedla, bylo možno již v září 1912 dodat prvních 8 kusů, jež byly pak podrobeny nejpřísnějším zkouškám. Po různých opravách byly další baterie objednány r. 1913, takže na počátku války bylo Rakousko-Uhersko po této stránce nejlépe připraveno, majíc obléhací dělo dostatečného účinku a dobré donosnosti, spolu se znamenitými vlastnostmi pohybovými.*)

*) Srv. článek plk. Polze ve „V. R.“ III. p. 196 seq.